

Ajankohtaista kiertotaloudesta ja jätehuollosta

Anna-Maija Pajukallio
ympäristöneuvos, ympäristöministeriö

Jätealan yhteistyöryhmä 20.6.2022

Esittelyssä

- Kiertotalouspaketit 1 ja 2 – lyhyt tilannekatsaus
- Tilannekatsaus (poimintoja) kiertotalousohjelmasta
- UTU
- Jätesiirtoja ja jätehuoltorekisteriä koskevat lakimuutokset
- SUP-toimeenpanoa ja asetuksia
- Jäteverolaki
- Vireillä olevaa EU-työtä lyhyesti

Kiertotalouspaketti I 30.3.

- **Komission tiedonanto Kestävien tuotteiden politiikasta: Kestävistä tuotteista normi (YM/YSO)**
 - E-kirje: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/E_66+2022.aspx
- **Ekosuunnitteludirektiivin muutos (asetus) (TEM)**
 - U-kirje: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/U_44+2022.aspx
- **Tekstiilistrategia (YM/YSO)**
 - E-kirje: https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/E_67+2022.aspx
- **EU:n rakennustuoteasetuksen (CPR) tarkistus (YM/RYMO)**
 - U-kirjeluonnos viimeistelyssä
 - Jätelain ja CPR:n suhte – uudelleenkäyttö, uudelleenkäytön valmistelu.
- **Kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisääminen vihreässä siirtymässä (OM)**

Ekosuunnitteluasetus + CPR Syksyn yhteistyöryhmässä tarkemmin käsiteltäväksi?

Kiertotalouspaketti II 20.7.

- Pakkaus- ja pakkausjätedirektiivin tarkistus (PPWD) => siirtyy aikaisintaan syksyyn
- Säädösehdotus ympäristöväittämien perustelemisesta => siirtyy aikaisintaan syksyyn
- Biopohjaisia, biohajoavia ja kompostoituvia muoveja koskeva politiikkakehys (ei säädös) => ?

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kiertotalousohjelmakuulumisia - kiertotalouden green deal, Kiertotalous- Suomi, Circular Design

Lisätietoa ajankohtaisista asioista
[Kiertotalousohjelman nettisivuilla](#)

Kiertotalouden green dealin ja skenaariotyön vaiheet

Vähähiilisen kiertotalouden green deal

Sitoumusosapuolet, YM & TEM

Skenaariotyö

Tutkimuslaitokset ja sitoumusosapuolet

Kiinnostuneiden osapuolten kokoaminen

- Ministeriöt kutsuvat kuntia, kaupunkeja, maakuntia, toimialajärjestöjä ja yrityksiä mukaan.
- Green dealista ja skenaariotyöstä kiinnostuneet sitoutuvat prosessiin.

Vähähiilisen kiertotalouden green dealin pelisäännöt

- Ministeriöt laativat prosessin pelisäännöt ja vähimmäiskriteerit sitoumuksiin valittaville tavoitteille ja toimenpiteille mukaan lähteneiltä toimijoilta ja tutkimuslaitoksilta saadun palautteen pohjalta
- Tavoitteiden ja toimenpiteiden yhteiskehittämisen käynnistys yhdessä mukaan lähtevien osapuolten kanssa.

Tavoitteiden ja toimenpiteiden yhteiskehittäminen

- Sitoumusosapuolet tuottavat ministeriöiden ja tutkimuslaitosten kanssa eri toimijatyypit huomioivat listat mahdollisista tavoitteista ja toimenpiteistä.

Sitoumusten laatiminen ja toteutus

- Mukana olevat toimijat koostavat oman sitoumuksensa vähimmäiskriteerien mukaan.
- Toimenpiteiden toteutus
- Seuranta ja tulosten raportointi.
- Valmis green deal koostuu osapuolten omista sitoumuksista, jotka yhdessä vievät Suomea kohti kiertotaloutta.

Suomen materiaalivirta-analyysi

Skenaariotyö

- Tietoa ja tukea vaikuttavien sitoumusten tekoon
- 3–5 tapaamista syksyn ja talven aikana

KEVÄT 2022

SYKSY 2022

KEVÄT 2023

KESÄ-SYKSY 2023

Kiertotalouden green deal koostuu kolmesta osasta [kiertotalouden green deal](#)

1

Yhteisestä tavoitetilasta

Yhteisistä pelisäännöistä

Kriteereistä sitoumusten tavoitteille ja toimenpiteille

2

Toimialojen, yritysten, alueiden ja kuntien toimenpiteiden ja tavoitteiden valikoimista

3

Sitoumuksista, joilla toimialat, yritykset, alueet ja kunnat voivat liittyä kiertotalouden green dealiin.

**Kiertotalouden
osaamisverkoston
eli Kiertotalous-
Suomen
lanseeraus 27.9. klo
9-12 Oodissa ja
verkossa.**

SYKE:n ja Motivan luotsaama kiertotalouden osaamisverkosto on saanut nimen Kiertotalous-Suomi

Keväällä perustetun verkoston **tavoitteena** on tukea kuntien, elinkeinoelämän ja kiertotalouden ekosysteemien työtä hiilineutraalin kiertotalousyhteiskunnan kehittämisessä.

Verkoston **tehtävänä** on:

- yhdistää verkostot ja toimijat ratkaisujen kehittämiseen sekä edistää kiertotalouden parhaiden käytäntöjen leviämistä.
- kokoaa ja jakaa tietoa kiertotalouden konkreettisista teoista, hyödyistä, ratkaisuista ja mahdollisuuksista.
- auttaa oikeiden kumppanien, kanavien ja rahoituslähteiden löytämisessä sekä tukee ratkaisujen etsintää pullonkauloihin.
- rakentaa yhdessä kuntien kanssa keinot sitoutua kiertotalouden pitkäjänteiseen edistämiseen kunnan eri toimintasektoreilla.
- kiertotalouden green dealin vaikuttavimpien toimenpiteiden tukeminen.

Circular design - ohjelma

- Circular design -kehitysohjelmaan (pilotti) kutsutaan yrityksiä, jotka haluavat kehittää toimintamalliaan sekä tuote- ja palvelusuunnitteluaan kiertotalouden periaatteiden mukaan.
- Kehitysohjelma on vuoden mittainen, ja se on tarkoitettu sekä mukaan lähtevien yritysten johdolle että tuotesuunnittelusta vastaaville (40-50 yritystä).
- [Circular design –kehitysohjelma](#) starttaa 3.10.

Vielä lyhyesti kuulumisia

- [Tilaa Kiertokirje ja saat suoraan sähköpostiisi tietoa kiertotalousohjelman etenemisestä!](#)
- YM, TEM ja Sitra järjestävät Epävarmuuden ajasta hyvän kierto - keskustelutilaisuuden 29.9.2022 Musiikkitalossa, Helsingissä. Varsinainen kutsu lähetetään myöhemmin, mutta voit ilmoittautua kutsulistalle tällä lomakkeella: [Epävarmuuden ajasta hyvän kierto -keskustelutilaisuuden kutsulistalle ilmoittautuminen \(lyyti.fi\)](#)
- Ympäristöministeriö on myöntänyt yli miljoona euroa kuntien ilmasto- ja kiertotaloustyöhön. Rahoitus käynnistää 20 hanketta, jotka tähtäävät kasvihuonekaasupäästöjen ja luonnonvarojen käytön vähentämiseen. [Yli miljoona euroa kuntien ilmasto- ja kiertotaloustyöhön](#)
- Sitran asiantuntijoiden kokoama ehdotus julkaistu <https://www.sitra.fi/julkaisut/10-kiertotalousehdotusta-suomelle/>

UTU-työryhmän väliraportti tapauskohtaisesta päätöksenteko- menettelystä

	VE 1	VE 2*	VE 3*
Muutoksia menettelyä koskevaan lainsäädäntöön	(max. vähäisiä)	X	X
Päätöksenteon keskittäminen yhdelle viranomaiselle		X	X
Ympäristöluvasta irrotettu kevyempi menettely			X
Päätöksentekomenettelyn keston mahdollinen rajaaminen			X
Päätöksentekoviranomaiselle mahdollisuus asiantuntijalausuntoon	X		
Materiaalin ympäristövaikutusten ja riskien systemaattisen arvioinnin kehittäminen	X	X	X
YM:n v. 2019 tapauskohtaista päätöksentekoa koskevan muistion päivittäminen ja mahdollisen muun ohjeistuksen laadinta	X	X	X
Päätöstietokannan perustaminen ja ylläpito	X	X	X

* alavaihtoehtoisina vaihtoehtoisissa VE2 ja VE3 ainoastaan tapauskohtaisen EEJ-päätöksenteon muuttaminen

Arviointikriteeri	Tarkentavat näkökulmat
Päätöksentekoviranomaisen asiantuntemus ja voimavarat	<ul style="list-style-type: none"> Päätöksentekoviranomaisella on käytössään riittävät voimavarat ja asiantuntemus
Menettelyä koskevan sääntelyn selkeys	<ul style="list-style-type: none"> Lainsäädännössä määrätään selvästi, missä menettelyssä ja minkä viranomaisen toimesta tapauskohtainen päätöksenteko tapahtuu Päätöksentekomenettelyn suhde muihin menettelyihin ja erityisesti ympäristöluvitukseen on selkeä
Päätöksenteon sujuvuus ja ajallinen kesto	<ul style="list-style-type: none"> Asianosaisilla on selkeä ja yhteneväinen käsitys hakemuksen sisällöstä ja päätösharkinnan tueksi tarvittavista selvityksistä <ul style="list-style-type: none"> Päätöksentekomenettelyssä ei ole pullonkauloja Ennakollisen neuvonnan saaminen keskitetysti ja hankkeen eri menettelyiden liittymäpintojen huomioiminen ennakkollisesti
Päätöksentekomenettelyn yhdenmukaisuus ja toiminnanharjoittajien yhdenvertaisuus	<ul style="list-style-type: none"> Päätöksenteossa sovelletaan yhtenevällä tavalla jätelaissa säädettyjä EEJ- ja sivutuotekriteerejä sekä arvioidaan systemaattisesti materiaalin ympäristövaikutuksia ja riskejä Harmaalla alueella toimivat toiminnanharjoittajat saatetaan sääntelyn soveltamisen piiriin

UTU- johtopäätöksiä

- Väliraportin viimeistely UTU-työryhmässä loppusuoralla. Raportti valmistuu kesäkuussa.
- Raportissa tullaan esittämään tapauskohtaisen EEJ- ja sivutuotepäätöksentekomenettelyn kehittämisehdoksi vaihtoehtoa VE3a, jossa tapauskohtainen päätöksenteko keskitetään yhdelle viranomaistaholle ja tapauskohtaiseen päätöksentekoon säädetään uusi menettely jätelaissa. Vaihtoehdon VE3a arvioidaan saavuttavan parhaiten päätöksentekomenettelyn kehittämiselle asetetut tavoitteet.
- Tarkastelun perusteella kaikissa kehittämisehdodoissa on tunnistettu hyötyjä ja heikkouksia, joiden arviointiin liittyy epävarmuustekijöitä ja jotka vaativat syventäviä jatkoselvityksiä.
 - Selvitettäviä asioita mm. uuden toimivaltaisen viranomaistahon selvittäminen, tapauskohtaisen päätöksentekomenettelyn ja muiden menettelyiden (ympäristöluvitukset) tarkempi edellytyssuhde- ja asianosaistarkastelu, kemikaali- ja tuotesääntelyn sekä tapauskohtaisen päätöksenteon rajapintojen tarkastelu sekä tapauskohtaista päätöksentekoa koskevien tietojärjestelmien päivitystarpeet

Jätesiiirtoja ja jätehuoltorekistereitä koskeva hallituksen esitys

- Eduskunta hyväksyi lakimuutokset 7.6.
- Lait on tarkoitus vahvistaa 22.6.
- Laki tulisi voimaan kahdessa vaiheessa:
 - *siirtoasiakirjoja koskeva rekisteri ja velvollisuus toimittaa siirtoasiakirjojen tiedot rekisteriin 1.9.2022*
 - *jätehuoltorekisteriä koskevat muutokset sekä uudet tietopalvelut 1.1.2023.*
- Myös jäteasetukseen on tehty lakimuutoksesta johtuvat muutokset ja asetukset annetaan lain vahvistamisen jälkeen.

SUP-direktiivi + asetuksia

- HE-luonnos on toimitettu käännettäväksi ja laintarkastukseen.
- Arviointineuvosto on luopunut luonnoksen käsittelystä kiireisiin vedoten.
- Hallituksen esityksen suunniteltu antamiskohta oli viikko 35, mutta käännöstyö viivästyttäneee
- Tavoitteena on saada SUP-direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavat **kolme asetusmuutosta ja kaksi uutta asetusta lausunnoille** heinäkuun alussa. Lausuntoaika on 2 kuukautta. Asetukset ovat:
 - eräistä muovituotteista annetun valtioneuvoston asetuksen (771/2021) muuttaminen
 - pakkauksista ja pakkausjätteistä annettuun valtioneuvoston asetuksen (1092/2021) muuttaminen
 - juomapakkausten palautusjärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen (526/2013) muuttaminen
 - muovია sisältäviä kalastusvälineitä koskeva valtioneuvoston asetus
 - tuoteryhmäkohtaisia korvauksia koskeva valtioneuvoston asetus
- Lisäksi on tarkoitus laittaa lausunnoille samanaikaisesti edellä mainittujen asetusten kanssa keräyspaperin erilliskeräyksestä ja kierrätyksestä annetun valtioneuvoston asetuksen (528/2013) muuttaminen / uusiminen.

Jäteverolain muutos (VM päävastuulla)

- Jäteveronlain laajentamista ja korottamista koskevat erillisselvitykset (taustalla mm. hallitusohjelma + budjettiriihikirjaus)
 - [Selvitys jäteveron kehittämisestä. Raportti 30.3.2022.Tiedosto avautuu uudessa välilehdessä PDF 1.6MB](#)
 - [Jäteveroselvitys kaatopaikalle sijoitettavista jätteistä. Taustamuistio 9.11.2020.Tiedosto avautuu uudessa välilehdessä PDF 918kB](#)
- Tällä hetkellä ei riittävää tietopohjaa ja perusteita laajempiin jäteveropohjan muutoksiin kiertotalouden edistämiseksi => maa-ainesjätteet ja vaaralliset jätteet
- **VM:n HE-luonnos lähdössä lausunnoille**
 - Jäteveropohjan laajentaminen eräisiin jätejakeisiin: viherlipeäsakka (jätenimike 03 03 02) eli soodasakka + rakentamisessa ja purkamisessa syntyvä kipsijäte (jätenimike 17 08 02)
 - [Muistio koskien tiettyjen jätteiden sisällyttämistä jäteverolain piiriin, 31.5.2022Tiedosto avautuu uudessa välilehdessä PDF 271kB](#)
- Jäteveron inflaatiotarkistus: 70 => 80 euroa/tonni

Vireillä olevaa EU-työtä lyhyesti

- **Akkuasetuksen** osalta edetty trilogivaiheeseen, FR tuskin saa valmiiksi
 - Tavoitteena hyväksyä tämän vuoden aikana, jolloin se tulisi voimaan ensi vuonna, joskin eri vaatimuksille erilaisia siirtymäaikoja
- **Jätteen siirtoasetuksen** uudistamista koskeva ehdotus aktiivisessa käsittelyssä neuvostossa. Edistymisraportti on 28.6 ympäristöneuvoston agendalla.
- **POP-asetuksen jäteliitteitä** koskevien muutosehdotusten käsittely on edennyt kolmikantaneuvotteluihin.
 - Neuvostokäsittelyssä huolenaiheeksi noussut kotitalouksien nuohouksessa syntyvä noki sekä biomassalaitosten pohjatuhkat - tiedot ko. tuhkien dioksiinipitoisuuksista ovat puutteellisia ja tarvitaan lisäselvityksiä. Suomi ajaa tämän vuoksi neuvotteluissa mm. pidennettyjä siirtymäaikoja. Ranskan tavoitteena on saattaa trilogineuvottelut päätökseen oman puheenjohtajuuskautensa aikana.

Kiitokset!

puh. 050 461 8652

anna-maija.pajukallio@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

